

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Носова К.В.

аспірант,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ТЕЛЕЖУРНАЛІСТІВ

Сучасний медіа простір висуває нові вимоги до фахової підготовки сучасного спеціаліста. У першу чергу це стосується підготовки майбутніх тележурналістів, підвищенню їх професіоналізму, освітнього і загальнокультурного рівнів.

На сучасному етапі одним із пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної системи вищої освіти є підвищення вимог до рівня та якості підготовки майбутніх фахівців, що відображено в державних нормативних документах: Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. [1, с. 9], Закон України «Про освіту» [2, с. 21], «Про вищу освіту» [3, с. 19], «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні» на 2007–2015 роки» [4, с. 12], Концепція національно-патріотичного виховання молоді» [5, с. 16].

Проблема формування культури професійного спілкування у майбутніх тележурналістів набула сьогодні особливої актуальності.

Доцільність дослідження постає у зв'язку з необхідністю педагогічно забезпечити цей процес, внести в нього елементи педагогіки.

Особливе значення має процес формування культури професійного спілкування в системі освіти, зокрема у вищій школі, що пояснюється специфікою студентства – майбутніх тележурналістів, як особливої групи, яка взмозі прийняти та внести культуру. Роль тележурналістів, як носіїв певних поглядів у суспільстві виняткова та важлива, бо як існує залежність між інтелектуальним та моральним розвитком викладача і рівнем освіти студентів, так і позитивний (негативний) вплив телебачення на телеглядачів залежить від професіоналізму, внутрішніх моральних якостей, етичних цінностей, культури професійного спілкування тих, хто створює телевізійні програми. Але сучасний телепростір досить часто демонструє відсутність елементів культури професійного спілкування: більшість телевізійних передач не зможуть запропонувати глядачеві високий духовно-культурний рівень, створюючи ще більший оазис соціальної кризи, тим самим

загострюються суперечності в суспільстві, дезорієнтуючи, ставлячи у другий ряд загальнолюдські цінності та ціннісні орієнтації, моральні та культурні ідеали. Це пов'язано з низьким рівнем культури професійного спілкування багатьох тележурналістів, які не спроможні зробити високоякісний медіа-продукт. Тому сьогодні набуває особливої актуальності складна і майже не досліджена проблема формування культури професійного спілкування у майбутніх тележурналістів.

Аналіз наукових та методичних джерел з проблеми культури професійного спілкування свідчить про наявність чималого фонду наукових знань її різноманітних аспектів.

Різні аспекти культури професійного спілкування висвітлено у роботах вітчизняних вчених: Е. Багіров, Р. Борецький, В. Ворошилов, Г. Кузнецов, М. Назаров, І. Олійник, В. Суруханов, В. Теплюк, І. Томан, Т. Чмут, Т. Чайка, Б. Фірсов, І. Ющук та ін., так і зарубіжних: М. Кім, Г. Гербнер, И. Горелов, Л. Гросс, Дж. Клаппер, О. Кузнецова, Н. Муравйова, М. Шадсон, Ю. Шаповал.

Серед фундаментальних робіт присвячених розглядуємої проблеми слід зазначити дослідження: визначення сутності культури професійного спілкування фахівця: В. Андрущенко, А. Бойко, І. Бех, О. Бондаревська, І. Зарецька, Е. Зеєр, І. Зязюн, І. Ісаєв, Н. Крилова, С. Маркова, В. Правоторов, В. Сластьонін, Г. Соколова; закономірність розвитку особистості під впливом соціального середовища та виховання: Л. Божович, Л. Буєва, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн; психологія впливу діяльності тележурналістів на глядачів: О. Баришполець, Н. Богомолова, Н. Брушлинська, Н. Даниленко, Е. Денніс, О. Зернецька, А. Каптерев, С. Кара-Мурза;

вимоги до моделі професіонала в контексті сучасної соціокультурної та інформаційно-технологічної ситуації: І. Бех, М. Васильєва, Н. Волкова;

визначення особливостей фахової підготовки, актуальні питання професійної освіти тележурналістів: Л. Анпилогова, В. Демченко, В. Здоровега, С. Корконосенко, Г. Кузнецов, Г. Лазутіна, К. Маркелов, І. Михайлін, Л. Нагорнюк, В. Олешко, Є. Прохоров, Д. Рендалл, В. Різун, Л. Світич; сутність культури професійного спілкування тележурналіста: В. Олешко, О. Тертичного; особливість журналістської творчості: В. Аграновський, Р. Бухарцев, В. Горохов, Г. Лазутіна, Г. Мельник, В. Падейский, О. Проніна, А. Тепляшина; питання формування мовної культури: М. Капелюжний, Г. Копнина, В. Костюк, О. Кулініч, А. Кузнецова, А. Сковородников; методологічної культури: Н. Бабич, С. Богдан, В. Краєвський.

Зазначені дослідження створюють достатньо повне уявлення про цілі, шляхи, механізми, результати, структуру культури професійного спілкування тележурналістів. Водночас поза увагою дослідників

залишається проблема формування культури професійної спілкування у майбутніх тележурналістів у фаховій підготовці ВНЗ. Зокрема, не визначено педагогічні умови, за яких цей процес відбуватиметься ефективніше.

Необхідність дослідження й вирішення проблеми формування культури професійного спілкування у майбутніх тележурналістів, її актуальність і доцільність, крім того, є підстави стверджувати про наявність низки суперечностей між: глобальною потребою суспільства у тележурналістах з високим рівнем культури професійного спілкування та недостатнім рівнем прагнення майбутніх тележурналістів до формування культури професійного спілкування; значними потенційними можливостями системи вищої освіти, її усвідомленням викладачами ВНЗ необхідності формування у майбутніх тележурналістів культури професійного спілкування та неготовністю їх до цієї роботи; малою спроможністю студентів до цієї роботи; складністю, тривалістю й різноспрямованістю формування культури професійного спілкування у майбутніх тележурналістів і недостатньою розробленістю в сучасній педагогічній науці та практиці інноваційних заходів, спрямованих на забезпечення ефективності цього процесу.

Зазначена низка суперечностей знижують якість формування культури професійного спілкування тележурналістів і визначають необхідність пошуку засобів та шляхів усунення цих протиріч, розробки нових проектів, структурних моделей, форм та методів викладання, упровадження розроблених педагогічних умов, за яких навчальний процес відбуватиметься ефективніше. Існує низка навчальних дисциплін які спрямовані на вивчення питань формування культури професійного спілкування майбутніх тележурналістів, але сучасний медіа простір демонструє низький рівень сформованості.

Таким чином, ми взмозі стверджувати, що забезпечення спрямованості процесу професійної підготовки майбутніх тележурналістів на формування й розвиток таких професійно важливих для професійної діяльності якостей, як креативність, емоційна стійкість та лідерська гнучкість.

Список використаних джерел:

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. – К., 2000.
2. Закон України «Про освіту». – К., 1991.
3. Закон України «Про вищу освіту». – К., 2014.
4. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». – Київ, 2007.